

V Bruseli 1. 6. 2022
COM(2022) 253 final

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Udržateľnejší rybolov v EÚ: aktuálny stav a smerovanie na rok 2023

{SWD(2022) 157 final}

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Udržateľnejší rybolov v EÚ: aktuálny stav a smerovanie na rok 2023

1. ÚVOD

Toto oznámenie poskytuje podrobnejšie informácie o stave európskeho rybolovu a smerovaní návrhov Komisie a konzultácií Komisie s tretími krajinami v oblasti rybolovných možností na rok 2023, ktoré by boli zamerané na ďalšie posilňovanie obnovy niektorých populácií a udržiavanie zdravých populácií na úrovni maximálneho udržateľného výnosu (ďalej len „MSY“).

Udržateľnosť rybolovu celkovo naďalej rastie vďaka úsiliu odvetvia, ktoré nie je zamerané len na ďalšie zlepšovanie situácie populácií, ale aj na udržanie dobrého stavu udržateľných populácií, čo viedlo k dosiahnutiu udržateľnej úrovne v prípade ešte väčšieho počtu populácií, pričom veľmi dobré výsledky boli zaznamenané najmä v severovýchodnom Atlantiku.

Na medzinárodnej úrovni bola EÚ aj v roku 2021 kľúčovou hnacou silou pre ďalší pokrok v rámci regionálnych organizácií pre riadenie rybárstva (ďalej len „RFMO“). Napriek tomu je v dôsledku iných tlakov na životné prostredie a morské ekosystémy potrebné ďalšie úsilie, najmä v Stredozemnom mori, kde situácia naďalej vyvoláva obavy, a v Baltskom mori, kde došlo k zvráteniu nedávnych zlepšení.

Vojenská agresia Ruska voči Ukrajine od tohtoročného februára ovplyvňuje rybolov z niekoľkých hľadísk, najmä v Čiernom mori. Vyvíjajúca sa bezpečnostná situácia v Čiernom mori má za následok narušenie rybolovných činností, keďže rybolovné činnosti boli z bezpečnostných dôvodov dočasne zakázané vo vodách určitých členských štátov, napríklad vo vodách Rumunska na hranici s Ukrajinou v delte Dunaja, pričom členské štáty a iné pobrežné štáty zároveň vydali výstražné upozornenia pre toto odvetvie na regionálnej úrovni. Navyše vojenská agresia Ruska spôsobila významné narušenie obchodných tokov, ovplyvnila poskytovanie vedeckých odporúčaní a určité rokovania na medzinárodnej úrovni a viedla k zvýšeniu cien energií, čo si vyžaduje využívanie krízových opatrení Európskeho námorného, rybolovného a akvakultúrneho fondu (ENRAF) s cieľom poskytnúť podporu v súvislosti s významným narušením trhov v odvetví. Poukazuje to na význam ďalšieho zvyšovania odolnosti s cieľom zaistiť potravinovú bezpečnosť v Európe a napĺňania cieľov Európskej zelenej dohody, najmä prostredníctvom ďalších inovácií a energetickej transformácie.

2. POKROK V OBLASTI UDRŽATELNEJŠIEHO RYBOLOVU V EÚ

2.1. TRENDY TÝKAJÚCE SA BIOMASY A RYBOLOVNÝ TLAK

Aby bolo možné zabezpečiť udržateľnosť rybolovných činností, možno uloviť len také množstvo rýb, ktoré zodpovedá možnému prírastku ich populácie v ďalšom roku. Populácia sa loví udržateľným spôsobom na úrovni MSY, keď je pomer medzi skutočnou rybolovnou úmrtnosťou (F) a rybolovnou úmrtnosťou na úrovni MSY (F_{MSY}) nižší ako 1 alebo rovný 1.

V roku 2020 sa celkový rybolovný tlak vo vodách EÚ naďalej znižoval a stav populácií sa naďalej zlepšoval. Mimoriadne pozitívne bolo, že vďaka úsiliu vynaloženému odvetvím v roku 2020 **celková miera rybolovnej úmrtnosti v severovýchodnom Atlantiku prvýkrát klesla pod hodnotu 1**. Určité ďalšie populácie sa však naďalej lovia nadmerne a/alebo nad rámec bezpečných biologických limitov, čo si vyžaduje ďalší pokrok v záujme dosiahnutia cieľov spoločnej rybárskej politiky. V Baltskom mori sa pozitívny trend z posledných rokov zvrátil v dôsledku zúfalej environmentálnej situácie a nadmerného rybolovu v minulosti, čo viedlo k strate biotopov mnohých populácií rýb, poklesu počtu rýb v mori a zmenšeniu veľkosti tresky škvrnitej a v súčasnosti aj iných populácií rýb v Baltskom mori. V Stredozemnom mori boli v prípade populácií EÚ a populácií spoločných s inými štátmi regulovaných na základe viacročného plánu pre západnú časť Stredozemného mora¹ a v rámci Všeobecnej rybárskej komisie pre Stredozemné more (ďalej len „GFCM“) zaznamenané kroky smerom k dosiahnutiu MSY, pričom miera rybolovnej úmrtnosti po prvýkrát od roku 2003 klesla pod hodnotu 2.

2.2. RYBOLOVNÉ MOŽNOSTI STANOVENÉ NA ROK 2022

Rybolovné možnosti stanovené na rok 2022 predstavujú významný krok z hľadiska udržateľného riadenia rybolovu.

V oblasti **Atlantiku, Baltského mora a Skagerrak/Kattegat** sa rybolovné možnosti vymedzujú najmä ako obmedzenia výlovu prostredníctvom celkového povoleného výlovu (ďalej len „TAC“).

V uvedených oblastiach boli obmedzenia výlovu v prípade **populácií riadených len zo strany EÚ** stanovené v súlade s MSY pre všetky populácie, pri ktorých bola táto miera dostupná, okrem populácie sledľa atlantického v západnej oblasti Baltského mora, v súvislosti s ktorou sa prijali iné veľmi prísne opatrenia v súlade s viacročným plánom pre Baltské more. Ďalšie ochranné opatrenia boli prijaté aj v prípade populácií v ťažkej situácii, ako sú treska škvrnitá v Kattegate, treska škvrnitá vo východnej oblasti Baltského mora a treska škvrnitá v západnej oblasti Baltského mora. Pobaltské členské štáty a zainteresované strany vo všeobecnosti uznávajú potrebu opatrení s cieľom obnoviť dôležité komerčné populácie rýb v Baltskom mori a podieľajú sa na dosahovaní tohto cieľa.

V prípade populácií spoločných so Spojeným kráľovstvom sa obe strany dohodli na obmedzeniach výlovu v rámci lehoty stanovenej v dohode o obchode a spolupráci² v súlade s MSY pre väčšinu populácií, pri ktorých bolo toto odporúčanie k dispozícii. Odlišné rozhodnutie sa prijalo iba v prípade štyroch populácií (pri ktorých bolo odporúčanie nulový výlov), pričom sa obe strany dohodli na obmedzení výlovu na nízku úroveň, ktorá sa vzťahuje len na vedľajšie úlovky, aby sa predišlo blokovaniu zmiešaného rybolovu druhov žijúcich pri

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1022 z 20. júna 2019, ktorým sa ustanovuje viacročný plán pre rybolov populácií žijúcich pri morskom dne v západnej časti Stredozemného mora a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 508/2014 (Ú. v. EÚ L 172, 26.6.2019, s. 1 – 17).

² Dohoda o obchode a spolupráci medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska na strane druhej ST/5198/2021/INIT (Ú. v. EÚ L 149, 30.4.2021, s. 10 – 2539).

morskem dne. V prípade jednej populácie sa dohodli na malom TAC, aby bol naďalej umožnený zber údajov.

Pokiaľ ide o **trojstranné spoločné populácie s Nórskom a so Spojeným kráľovstvom**, tri strany sa dohodli na snahe o ďalšiu obnovu populácie tresky škvrnatej v Severnom mori pokračovaním v nápravných opatreniach a stanovením TAC pod úrovňou vedeckého odporúčania aj pre niekoľko ďalších populácií, ktoré sú v interakcii s treskou škvrnitou v zmiešanom rybolove. TAC pre sled'a atlantického boli stanovené pod úrovňou vedeckého odporúčania. Na úrovni MSY bola stanovená jediná **dvojstranná spoločná populácia s Nórskom** na základe posúdenia úrovne MSY.

Pokiaľ ide o **populácie** makrely atlantickej, tresky belasej a atlanticko-škandinávsku populáciu sled'a atlantického, pobrežné štáty³ sa dohodli na stanovení celkových TAC na úrovni MSY. V roku 2022 sú na programe diskusie o dohodách o spoločnom využívaní, aby sa predišlo nadmernému rybolovu, ku ktorému dochádza vtedy, keď takéto dohody neexistujú.

Hoci v **Stredozemnom a Čiernom mori**, ktoré charakterizuje viacerých druhov rybolov a veľa populácií spoločných s tretími krajinami, sa rybolovná úmrtnosť v prípade niektorých populácií priblížila k udržateľnej úrovni, pričom sedem populácií v roku 2020 dosiahlo úroveň F_{msy} , miera výlovu mnohých populácií je naďalej nad udržateľnou úrovňou. Je nevyhnutné pokračovať v intenzívnom úsilí o ochranu v záujme dosiahnutia cieľovej úrovne MSY do roku 2025, najmä prostredníctvom uplatňovania viacročného plánu pre západnú časť Stredozemného mora a novej stratégie komisie GFCM na rok 2030⁴. Rybolovné možnosti na rok 2022 skutočne zohľadňujú rozsiahly balík opatrení prijatých komisiou GFCM v roku 2021.

S cieľom dosiahnuť MSY na základe **viacročného plánu pre západnú časť Stredozemného mora** v prípade všetkých populácií žijúcich pri morskem dne najneskôr do januára 2025 sa v rybolovných možnostiach stanovuje integrovaný a globálny prístup, pričom sa vychádza z rôznych nástrojov riadenia a zavádza sa mechanizmus stimulov, ktorý umožňuje zvýšenú rybolovnú činnosť ako odmenu za používanie selektívnejšieho výstroja a efektívnejšie oblasti zákazu rybolovu. Členské štáty sa vyzývajú k prijatiu opatrení, ktoré im umožnia využívať tento mechanizmus. Rada okrem toho prijala maximálne obmedzenia výlovu v prípade hlbokomorských kreviet, ktoré sú najviac zasiahnuté nadmerným rybolovom, a stropy rybolovného úsilia pre plavidlá na lov lovnou šnúrou.

Intenzívna práca v rámci **komisie GFCM** podporovaná konzistentným postavením EÚ v rámci regionálnych organizácií pre riadenie rybárstva viedla k prijatiu významných rozhodnutí. Dlhodobý plán komisie GFCM v oblasti riadenia malých pelagických druhov v Jadranskom mori bol odsúhlasený s cieľom poskytnúť vysoké dlhodobé výnosy v súlade s MSY so zníženými obmedzeniami výlovu pre sardely a sardinky v roku 2022 a zmrazenou kapacitou pre plavidlá na lov pelagickou vlečnou sieťou a plavidlá na lov vakovou sieťou.

³ Pobrežnými štátmi v severovýchodnom Atlantiku pre príslušné populácie sú Európska únia, Spojené kráľovstvo, Nórsko, Island, Faerské ostrovy, Grónsko a Ruská federácia.

⁴ <https://www.fao.org/gfcm/2seas1vision/GFCM2030Strategy/es>.

Komisia GFCM sa zároveň rozhodla vykonávať prelomový viacročný plán týkajúci sa populácií žijúcich pri morskom dne v Jadranskom mori, ktorým sa zavádza obmedzenie maximálnej kapacity pre plavidlá loviace vlečnou sieťou na lov pri dne aj pre plavidlá loviace vlečnými sieťami s rozperným rahnem a vďaka ktorému chce dosiahnuť cieľ MSY pre všetky kľúčové populácie do roku 2026. Komisia GFCM takisto prijala obmedzenia zberu koralu červeného, strop rybolovného úsilia v prípade koryfény veľkej v medzinárodných vodách Stredozemného mora, hlbokomorských kreviet v Iónskom mori, Levantskom mori a Sicílskom prielive, obmedzenia výlovu pagela bledého a rozhodla sa pokračovať v opatreniach na ochranu úhora európskeho. V prípade druhov z Čierneho mora boli na základe plánu komisie GFCM stanovené TAC pre kalkana veľkého a bola určená autonómna kvóta pre šprotu severnú.

3. STAV FLOTILY EÚ

Spoločná rybárska politika sa týka aj riadenia veľkosti rybárskych flotíl, aby ich kapacita výlovu bola v rovnováhe s produkčným potenciálom populácií rýb. Nadmerná rybolovná kapacita je z ekologického a finančného hľadiska neprijateľná, vystavuje populácie riziku nadmerného výlovu, vedie k bezúčelnému spaľovaniu paliva a zníženej ziskovosti.

Členské štáty musia svoje flotily udržiavať tak, aby spĺňali vnútroštátne stropy na kapacitu plavidiel [hrubá priestornosť (GT)] a výkon motora (kW). Musia konať, aby znížili kapacitu flotíl, ktoré nie sú v rovnováhe, tým, že vypracujú výročné správy o biologickej a hospodárskej udržateľnosti flotíl a v prípade dôkazov o nerovnováhe musia predložiť akčné plány na nápravu nerovnováhy v jasnom časovom rámci. Kapacitu vyradenú prostredníctvom verejných zdrojov nemožno nahradiť.

V porovnaní s rokom 2020 sa počet plavidiel, hrubá priestornosť a výkon motora mierne znížili o 0,07 %, o 0,1 % a 0,1 %. V decembri 2021 tak flotila registrovaná v EÚ (vrátane flotily aktívnej v najvzdialenejších regiónoch) pozostávala zo 74 380 plavidiel s hrubou priestornosťou 1 320 362 ton a výkonom motora 5 304 015 kW.

Zo správ členských štátov za rok 2021 vyplýva, že udržiavajú flotily pod stropmi, čím rešpektujú požiadavky stanovené v článku 22 nariadenia č. 1380/2013. Existujú však vážne obavy v súvislosti s presnosťou a spoľahlivosťou vyhlásení členských štátov o výkone motora, ako aj v súvislosti s údajmi, na ktorých sú založené správy jednotlivých štátov, a existenciou či presnosťou akčných plánov členských štátov požadovaných podľa článku 22 nariadenia o spoločnej rybárskej politike.

Správy ukazujú, že existujú vážne medzery v poskytovaní biologických údajov v najvzdialenejších regiónoch a vo východnej oblasti Stredozemného mora, ako aj hospodárskych ukazovateľov. Bulharsko, Cyprus, Španielsko, Francúzsko, Grécko, Írsko, Taliansko, Malta, Portugalsko a Švédsko mali segmenty s 50 alebo viac plavidlami, pri ktorých neboli dostupné biologické alebo hospodárske údaje. V prípade Cypru, Francúzska, Írska a Švédska chýbali údaje pri viac ako 200 plavidlách.

Pokiaľ ide o akčné plány, tieto plány nie sú vždy dostatočné na riešenie nerovnováhy. Vyvoláva to obavy najmä v oblasti Baltského mora, kde pokles rybolovných možností pravdepodobne vyvolá ďalšiu nerovnováhu, a v Stredozemnom mori, kde sa populácie lovia na úrovni 1,94-násobku miery MSY a kde by zahrnutie špecifickejších cieľov do akčného plánu mohlo poskytnúť základ pre úplné využívanie finančných prostriedkov z fondu ENRAF.

Keďže trvalé zastavenie rybolovných činností je jedným z nástrojov podporovaných z fondu ENRAF na odstránenie štrukturálnej nadmernej kapacity flotíl, Komisia vyzýva členské štáty, aby zosúlادili programy fondu ENRAF pripravované na roky 2021 – 2027 so svojou politikou riadenia flotíl.

Komisia súčasne kontaktuje príslušné členské štáty a žiada ich o riešenie problémov v jednotlivých konkrétnych prípadoch.

4. HOSPODÁRSKA VÝKONNOSŤ

Po niekoľkých rokoch dostupných cien sa **ceny paliva** od marca 2022 prudko zvýšili, pričom dosiahli dvojnásobok priemernej ceny z roku 2021. Rybárska flotila EÚ platila v polovici marca 2022 približne 1,1 – 1,2 EUR za liter paliva.

Predbežné odhady pri očakávaní správy Vedeckého, technického a hospodárskeho výboru pre rybárstvo (STECF) o hospodárskej výkonnosti rybárskej flotily EÚ (ktorej predloženie sa očakáva v júli 2022) ukazujú, že ak ceny energií ostanú na súčasnej úrovni, rybárska flotila EÚ²⁷ v roku 2022 celkovo stratí 0,3 miliardy EUR z prevádzkového zisku.

Vplyvy zvýšení cien energií na rozličné rybárske flotily a rybárske výstroje EÚ sa však významne líšia. Ak by ceny energií ostali na súčasnej úrovni do konca roka 2022, zisk by nevykázalo asi 40 % maloobjemovej flotily, 66 % veľkoobjemovej flotily a 87 % flotily vo vzdialených vodách. Medzi najviac zasiahnuté by patrili segmenty flotily využívajúce výstroj náročnú na palivo, napr. rybolov vlečnou sieťou.

Týmito odhadmi sa bude ďalej zaoberať júlová správa výboru STECF, ktorá bude základom pre rozhodnutia týkajúce sa rybolovných možností na rok 2023.

Komisia okrem toho v reakcii na krízu rýchlo konala tak, že 25. marca 2022 spustila **krízový mechanizmus fondu ENRAF**, čo umožnilo členským štátom poskytovať podporu z fondu ENRAF na nápravu významného narušenia trhu v dôsledku krízy. Možno to kombinovať s ďalšími krízovými balíkmi dostupnými na zmierňovanie vplyvu krízy, najmä dočasným krízovým rámcom pre opatrenia štátnej pomoci. Stále je aj možné preniesť až 10 % nevyužitých kvót do ďalšieho roku. Komisia navyše 13. apríla 2022 navrhla legislatívnu zmenu Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ENRF), ktorá by umožnila ďalšie krízové opatrenia.

5. POVINNOSŤ VYLODIŤ ÚLOVKY

Povinnosť vylodiť úlovky je zameraná na zvýšenie selektívnosti a zníženie úrovne nechcených úlovkov zabezpečením toho, že všetky úlovky sa vylodia.

V odporúčaní výboru STECF a rady ICES (Medzinárodná rada pre výskum mora) sa uvádza, že **úrovne nechcených úlovkov sú naďalej vysoké** v mnohých oblastiach zmiešaného rybolovu druhov žijúcich pri morskom dne vo vodách EÚ (20 – 30 % v širšej oblasti Severného mora, Keltskom mori, Biskajskom zálive a na pobreží Pyrenejského polostrova). V správach členských štátov sa navyše naďalej uvádzajú len obmedzené informácie o sociálno-ekonomických vplyvoch povinnosti vylodiť úlovky.

S odvolaním sa na deväť delegovaných nariadení, v ktorých sa upresňujú podrobnosti o vykonávaní povinnosti vylodiť úlovky, výbor STECF uvádza, že vplyvy takýchto výnimiek na rybolovnú úmrtnosť nie sú vzhľadom na úroveň vykazovania úlovkov odhodnotených na základe výnimiek pochopené v dostatočnej miere. Komisia bude preto v roku 2023 spolupracovať s regionálnymi skupinami členských štátov na **preskúmaní všetkých existujúcich výnimiek** z povinnosti vylodiť úlovky.

Fondy **ENRF** a **ENRAF** s vysokou mierou pomoci z verejných zdrojov poskytujú podporu pri vykonávaní povinnosti vylodiť úlovky. Členské štáty v roku 2020 v tejto súvislosti vynaložili viac ako 86 miliónov EUR na podporné opatrenia týkajúce sa povinnosti vylodiť úlovky, čo je viac ako v ktoromkoľvek z predchádzajúcich rokov. Zatiaľ čo podpora technických opatrení s cieľom prispieť k zlepšeniu selektívnosti naďalej rástla, podrobná analýza zároveň ukazuje, že prevažná časť finančnej pomoci bola vyhradená na výskum na podporu výnimiek a na modernizáciu IT systémov uľahčujúcich účinnejšie využívanie kvót. Napriek tomu, že sa uskutočnilo viacero projektov a skúšok na inováciu výstroja, v mnohých prípadoch nie je ich využívanie zo strany flotíl také rozšírené, ako sa očakávalo. Výbor STECF takisto poukázal na to, že členské štáty sa podľa všetkého viac zameriavali na prijímanie výnimiek ako na zvyšovanie selektívnosti.

Komisia preto naďalej vyzýva členské štáty, aby **lepšie využívali finančné prostriedky na zabezpečenie ďalších inovácií a skutočného využívania selektívnejšieho rybárskeho výstroja a metód**, zlepšili kontrolu a získali nejakú hodnotu z nechcených úlovkov (bez toho, aby vytvárali štruktúrovaný trh pre takéto úlovky).

Kontrola a presadzovanie povinnosti vylodiť úlovky sú naďalej problematické. Výsledky auditov, ktoré začala Komisia v roku 2020, ukazujú, že auditované členské štáty neprijali opatrenia potrebné na zabezpečenie účinnej kontroly a presadzovania povinnosti vylodiť úlovky a že prevádzkovatelia odhadzujú veľké množstvo úlovkov, ktoré nie sú zdokumentované. Potvrdzujú to aj ďalšie správy vrátane troch hodnotení súladu vykonaných Európskou agentúrou pre kontrolu rybárstva (EFCA). Výbor STECF však poukazuje na pokrok členských štátov v pilotných projektoch v oblasti elektronických monitorovacích systémoch ako na pozitívny a inovačný krok, ktorý prispeje k účinnému vykonávaniu povinnosti vylodiť úlovky. Vzhľadom na význam monitorovania a presadzovania povinnosti vylodiť úlovky pre úspech spoločnej rybárskej politiky Komisia v roku 2021 začala **konanie**

v prípade nesplnenia povinnosti proti Španielsku, Francúzsku, Belgicku, Írsku a Holandsku pre neprijatie vhodných opatrení na zabezpečenie kontroly, presadzovania a prešetrovania povinnosti vylodiť úlovky a zabezpečenie podrobného a presného dokumentovania úlovkov. Neprijatie primeraných opatrení v týchto oblastiach má dôsledky s ohľadom na potenciálne veľké množstvá nenahlásených alebo nesprávne nahlásených úlovkov.

Komisia takisto naďalej spolupracuje so spoluzákonodarcami na dosiahnutí dohody v súvislosti s revidovaným **systemom kontroly rybolovu**⁵, najmä pokiaľ ide o zavedenie povinného používania nástrojov na diaľkové elektronické monitorovanie, ktoré sú najúčinnnejšie a nákladovo najefektívnejšie prostriedky monitorovania povinnosti vylodiť úlovky. Zber údajov o úlovkoch a ich nahlasovanie je aj naďalej rozhodujúce z hľadiska kvality vedeckých odporúčaní, a teda aj dosiahnutia MSY.

6. HLAVNÉ MYŠLIENKY A SMEROVANIA TÝKAJÚCE SA NÁVRHOV RYBOLOVNÝCH MOŽNOSTÍ NA ROK 2023

6.1. Kľúčové kroky pri stanovení rybolovných možností na budúci rok

Komisia tak ako v predchádzajúcich rokoch založí svoje návrhy týkajúce sa rybolovných možností na rok 2023 na vedeckých odporúčaníach rady ICES a výboru STECF, na rozhodnutiach prijatých počas dvojstranných rokovaní s tretími krajinami, rozhodnutiach prijatých regionálnymi organizáciami pre riadenie rybárstva v roku 2022 a na sociálno-ekonomickej analýze. Hoci vedecké odporúčania týkajúce sa malého počtu populácií sa môžu oneskoriť v dôsledku vplyvov invázie Ruska na Ukrajinu na činnosti rady ICES, neočakáva sa, že to bude mať vplyv na načasovanie príslušných zasadnutí Rady. Komisia začlení do svojich prvých návrhov týkajúcich sa rybolovných možností čo najviac populácií.

Komisia vyzýva členské štáty a zainteresované strany, aby zohľadnili vedecké odporúčania hneď, ako budú verejne dostupné. Zainteresované strany môžu poskytovať odporúčania aj prostredníctvom poradných rád, vnútroštátnych orgánov či individuálne.

Komisia v októbri až decembri 2022 uskutoční rozličné konzultácie so Spojeným kráľovstvom, s Nórskom a pobrežnými štátmi a pokúsi sa ich ukončiť včas na to, aby mohla zapracovať výsledok do decembrového zasadnutia Rady pre poľnohospodárstvo a rybárstvo.

Komisia bude okrem stanovovania rybolovných možností počas roka pracovať na dosiahnutí pokroku v dohodách o spoločnom využívaní výrazne rozšírených populácií s tretími krajinami, s ktorými v súčasnosti takéto dohody neexistujú, s cieľom zabezpečiť udržateľné využívanie spoločných populácií.

⁵ Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie Rady č. 1224/2009 a ktorým sa menia nariadenia Rady (ES) č. 768/2005, (ES) č. 1967/2006, (ES) č. 1005/2008 a nariadenie (EÚ) Európskeho parlamentu a Rady č. 2016/1139 týkajúce sa kontroly rybolovu [COM(2018) 368 final, 30. 5. 2018].

6.2. Stanovenie rybolovných možností pre rôzne morské oblasti

V prípade **populácií v Baltskom mori, oblasti Skagerrak/Kattegat a juhozápadných vodách, ktoré riadi len EÚ** Komisia navrhne ďalšie udržiavanie/znižovanie rybolovnej úmrtnosti v súlade s úrovňou MSY, keď toto odporúčanie bude k dispozícii. V prípadoch, keď plány riadenia umožňujú väčšiu flexibilitu pri stanovovaní obmedzení výlovu, Komisia môže navrhnúť použitie horného rozsahu úrovne MSY pre zdravé populácie pod podmienkou, že vo vedeckom odporúčaní sa to považuje za potrebné na dosiahnutie cieľov na základe viacročného plánu pre zmiešaný rybolov. Pokiaľ ide o populácie, pri ktorých vedecké odporúčania navrhujú nulový úlovok alebo v prípade ktorých sa biomasa znížila tak veľmi, že nedosahuje bezpečný limit, na základe príslušných viacročných plánov sa navrhnú nápravné opatrenia na obnovu populácií. Ďalšia pozornosť sa bude venovať tomu, aby sa pre ďalšie kľúčové populácie čo najskôr získalo úplné vedecké hodnotenie MSY.

V súvislosti s povinnosťou vylodiť úlovky sa v prípade potreby z odporúčaní výboru STECF vyradia výnimky *de minimis* alebo výnimky z dôvodu vysokej miery prežitia. Komisia vyhodnotí aj pokrok členských štátov, ktorý dosiahli pri vykonávaní súčasných opatrení na znižovanie vedľajších úlovkov.

V prípade **populácií spoločných s tretími krajinami** (Spojené kráľovstvo, Nórsko, pobrežné štáty) sa v roku 2022 zvýšil počet TAC stanovených v súlade s vedeckým odporúčaním tak v prípade populácií s odporúčaním MSY, ako aj populácií, pri ktorých bolo vydané preventívne odporúčanie. V roku 2023 bude EÚ vychádzať z praxe v roku 2022 a bude sa naďalej usilovať o udržateľné TAC v súlade s vedeckými odporúčaniami, ako sa stanovuje v spoločnej rybárskej politike a dohode o obchode a spolupráci. Komisia sa pokúsi čo najskôr na jeseň začať konzultácie, predovšetkým so Spojeným kráľovstvom a s Nórskom, čo bude závisieť od dostupnosti vedeckých odporúčaní.

EÚ sa takisto snažila presadiť začatie konzultácií o spoločných kvótach pre tri výrazne rozšírené populácie (makrela atlantická, treska belasá, jarný neres sled'a atlantického v nórskejších vodách) spoločne s ďalšími pobrežnými štátmi. V prípade makrely atlantickej konzultácie napredujú od marca 2022, pričom dotknuté strany sa dohodli, že konzultácie týkajúce sa tresky belasej a sled'a by sa mali zrýchliť od septembra. Únia vyzvala všetky strany, aby umožnili udržateľný kompromis, ktorý nenaruší oprávnené záujmy Únie a jej odvetvia.

Pokiaľ ide o **Stredozemné more a Čierne more**, je potrebné, aby členské štáty pokračovali v snahe dosahovať ciele viacročného plánu pre západnú časť Stredozemného mora a ciele komisie GFCM, ako aj prijímať a vykonávať ambiciózne operačné programy v súvislosti s fondom ENRAF na vypracúvanie sprievodných opatrení. Návrh týkajúci sa rybolovných činností sa zameria na ďalšie vykonávanie viacročného plánu pre západnú časť Stredozemného mora vrátane ďalšieho znižovania a vývoja nástrojov riadenia na dosiahnutie MSY pre všetky populácie najneskôr do januára 2025, a to na základe celostného prístupu počas dvoch rokov.

Hoci vykonávanie viacročného plánu pre západnú časť Stredozemného mora každoročne od jeho prijatia hodnotí výbor STECF, Komisia začne prípravnú prácu, aby do júla 2024 predložila správu o výsledkoch a vplyve plánu na dotknuté populácie a na rybolov využívajúci uvedené populácie, a to v súlade s požiadavkou podľa viacročného plánu.

Okrem vykonávania viacročného plánu pre západnú časť Stredozemného mora, ktorý je kľúčový pre budúcnosť flotíl v tomto mori, je riadenie spoločných populácií nevyhnutné aj na zabezpečenie rovnakých podmienok pre všetkých rybárov v Stredozemnom mori. Komisia bude preto s podporou členských štátov naďalej aktívna v rámci komisie GFCM. V tomto duchu návrh týkajúci sa rybolovných možností na rok 2023 bude pokrývať aj opatrenia komisie GFCM nad rámec tých, ktoré sú už v platnosti, a bude zahŕňať ďalšie opatrenia, ktoré sa prijímu na výročnom zasadnutí komisie GFCM v novembri. V prípade druhov žijúcich v Čiernom mori sa navrhnu TAC a kvóty týkajúce sa kalkana veľkého v súlade s rozhodnutím komisie GFCM z novembra 2022.

Navyše vzhľadom na kritický stav populácie **úhora** európskeho Komisia skúma možnosti riešenia najnovšieho odporúčania rady ICES o nulovom výlove⁶ a nadviazania na pokrok členských štátov vo vykonávaní plánov riadenia rybolovu úhora a opatrenia na základe nariadenia o úhoroch⁷.

Komisia GFCM napokon v súčasnosti pracuje na možných opatreniach v oblasti riadenia, ktoré by sa mohli prijať, založených najmä na výsledkoch nedávno dokončeného výskumného programu týkajúceho sa úhora európskeho⁸. V tejto súvislosti vedecký subjekt komisie GFCM v júni prijme špecializované odporúčanie týkajúce sa riadenia rybolovu úhora európskeho v Stredozemnom mori, ktoré bude základom prijímania rozhodnutí o možných prístupoch v oblasti riadenia v EÚ.

7. ZÁVER

V roku 2021 udržateľnosť rybolovu v EÚ naďalej výrazne rástla s výnimkou Baltského mora, kde sa znižujú predtým dôležité komerčné populácie v dôsledku environmentálnej situácie v Baltskom mori. Potrebne je aj ďalšie úsilie, najmä v Stredozemnom mori. Komisia sa prostredníctvom návrhov týkajúcich sa rybolovných možností na rok 2023 zameria na ďalšiu obnovu a konsolidovanie populácií, ktoré už sú na udržateľnej úrovni.

Popri stave rybolovných zdrojov je potrebné venovať pozornosť širším morským ekosystémom. V tomto duchu Komisia pripravuje akčný plán na ochranu rybolovných zdrojov a morských ekosystémov, ktorý bude zameraný na ďalšiu ochranu citlivých druhov a biotopov, pričom opatrenia budú podporené zlepšenou vedomostnou základňou, na posilnenie synergií medzi zainteresovanými stranami v oblasti rybolovu a životného prostredia a podporu odvetvia s cieľom zabezpečiť spravodlivú transformáciu. Takáto

Odporúčanie rady ICES zo 4. novembra 2021: [ele.2737.nea \(ices.dk\)](https://www.ices.dk/assessment/2021-11-04): „Rada ICES odporúča, aby sa pri uplatnení preventívneho prístupu v roku 2022 umožnil nulový výlov vo všetkých biotopoch“.

⁷ Nariadenie Rady (ES) č. 1100/2007 z 18. septembra 2007, ktorým sa ustanovujú opatrenia na obnovu populácie úhora európskeho (Ú. v. EÚ L 248, 22.9.2007, s. 17 – 23).

⁸ <https://www.fao.org/gfcm/technical-meetings/detail/en/c/1507967/>.

podpora bude kľúčová aj v nasledujúcich mesiacoch a rokoch na zabezpečenie odolnosti rybolovu v súvislosti s vojenskou agresiou Ruska voči Ukrajine a s ekologickou a klimatickou krízou.

Komisia sa bude ďalej zaoberať vykonávaním spoločnej rybárskej politiky v správe, ktorú prijme do konca roka.

Komisia vyzýva členské štáty, poradné rady, zainteresované strany a verejnosť, aby do 31. augusta 2022 poskytli spätnú väzbu k tomuto oznámeniu.

PLÁNOVANÝ HARMONOGRAM ČINNOSTÍ⁹

Kedy	Čo
Máj – november 2022	vedecké odporúčania rady ICES
Jún – koniec augusta 2022	verejná konzultácia o oznámení
Koniec augusta 2022	prijatie návrhov týkajúcich sa rybolovných možností pre Baltské more Komisiou
September – december 2022	výročné konzultácie o rybolovných možnostiach so Spojeným kráľovstvom, so Spojeným kráľovstvom a s Nórskom, s Nórskom
Polovica septembra 2022	prijatie návrhov týkajúcich sa rybolovných možností pre Stredozemné more a Čierne more Komisiou
Október 2022	zasadnutie Rady týkajúce sa rybolovných možností pre Baltské more konzultácie s pobrežnými štátmi o výrazne rozšírených populáciách v severovýchodnom Atlantiku
Koniec októbra 2022	prijatie návrhov týkajúcich sa rybolovných možností pre Atlantik/Severné more Komisiou
7. – 11. november 2022	výročné zasadnutie komisie GFCM
2. december 2022	odporúčania výboru STECF týkajúce sa posudzovania a riadenia populácií
December 2022	zasadnutie Rady týkajúce sa rybolovných možností pre Atlantik/Severné more zasadnutie Rady týkajúce sa rybolovných možností pre Stredozemné more a Čierne more

⁹ Pokiaľ ide o populácie, ktoré regulujú organizácie RFMO vo vodách EÚ a v určitých vodách nepatriacich EÚ, rybolovné možnosti sa prijímajú po výročnom zasadnutí organizácií RFMO prostredníctvom pravidelných revízií nariadenia Rady, ktorým sa stanovujú rybolovné možnosti.